

[Riishøj]

i partiet, kan vi også godt klage over, men vi foretrækker en fri presse, der dækker nyhederne, som de vil. Så må vi acceptere, at vi ikke altid synes, det er fair. Vi vil have en fri presse, vi blander os ikke og begynder ikke at tale om berufsverbot i Danmarks Radio og andre ting. Der ligger imidlertid bag ved dette noget om begrebet ytringsfrihed, som jeg nok skal lade være med at uddybe, men som godt kan give kuldegysninger.

Endelig til sidst til udenrigsministeren om dette med henstillinger. Ja, på elværkerne har det ikke hjulpet. Det er, fordi folketinget har skruet bissen på, at man dog er begyndt på en aftrappingsordning, som det åbenbart også kniber gevaldigt med at overholde.

Rederierne. Jeg tror, renommeet spiller en rolle for A. P. Møllers vedkommende med hensyn til olietransporterne, men det spiller nu også en rolle, hvad man tjener på disse transportere. Mellem 1979 og 1981, da A. P. Møller fragtede meget store mængder olie til Sydafrika, var der gigantiske penge at tjene, for det var lige efter oliekrisen, og da Iran standsede olieeksporten – det var derfra Sydafrika fik sin olie – var der også gigantiske summer at tjene. Det er der som bekendt ikke mere på fragtmarkedet. Det, jeg frygter, er, at i det øjeblik der er det igen, vil danske rederier genoptage denne sejlads. Jeg tror ikke på henstillinger alene.

Dér, hvor det måske har hjulpet, er med hensyn til Kruger Rand, men her spiller det vel også en rolle, at dette marked er brudt helt sammen i USA, som er den største importør, og at Reagan endda har standset denne import. Det har vist også spillet en rolle, men dér kan henstillingen godt have betydet noget i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Når hr. Riishøj finder anledning til at tage en diskussion om ytringsfrihed i denne forbindelse, kan jeg ikke modstå fristelsen, for jeg har selv gjort meget for at få befolkningen til at forstå, at det nok er det aller alvorligste problem i forbindelse med denne sag. Hvad Danmark gør eller ikke gør med hensyn til sanktioner, kommer ikke til at få en kæft indflydelse i Sydafrika. Hvor meget det skader i Danmark, skal vise sig senere, hvis de bliver indført. Men hvad gør vi ved vort

eget demokrati ved her i tinget at træffe beslutninger, uden at man har sørget for, at der overalt er klare oplysninger, ikke bare om det ene synspunkt, repræsenteret af gæster fra ANC, men også fra repræsentanter for det andet synspunkt, hvor vi jo har afbrudt den diplomatiske forbindelse? Det, jeg siger, er, at det stemmer aldeles ikke med de former for ytringsfrihed, vi har kendt før i tiden, at man i en retssag, som dette jo på en måde er, dømmer den anklagede uden så meget som at give mulighed for forsvar. Det er en helt ny måde at behandle tingene på.

Og jeg vil gerne sige, at det er ikke noget, som bare jeg undrer mig over, det var et fremtrædende emne under Europa-Parlamentets debat, hvor man fra mange sider var alvorligt bekymret for, at man ikke tog tilstrækkeligt hensyn til, hvad den anden part sagde. Det er i den forbindelse, jeg inddrager pressen – naturligvis ikke udenrigsministeriet – for det er den, der informerer offentligheden og derved er med til at skabe det tryk på den offentlige mening – og hermed på folketingsmænds mening – som fremkommer. Det var i den forbindelse, jeg gjorde opmærksom på, at der her kan ligge en fare, og det vil jeg tillade mig at gøre opmærksom på mange gange i fremtiden, ikke mindst på baggrund af debatten i dag.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Da der i hr. Erhard Jakobsens bemærkning måske kunne synes at ligge en kritik også af regeringen for at handle på et ufuldstændigt grundlag, bliver jeg nødt til at sige til hr. Erhard Jakobsen, at dette er ikke en retssag – for at gå ind i det billede, hr. Erhard Jakobsen brugte. Retssagen er for længst afsluttet. Retssagen er ført i verdenssamfundet, i FN, med al den viden og alle de muligheder for at høre alle parter, som man gennem årene har haft mulighed for dér. Det er altså ikke en retssag, men – for at blive i billedet – en strafudmåling, eller man kan måske gøre det lidt mere positivt og sige, at det er en indsats for at forsøge at få forbyderen til at forbedre sig, forhåbentlig med det gode. Og i øvrigt træffes der jo ikke nogen beslutning i folketingssalen her i dag. Beslutningen vil blive truffet efter en grundig udvalgsbehandling, hvor jeg går ud fra at folketingsudvalget vil sørge for at få oplyst alle de spørgsmål,